

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Факультет спеціальної освіти, психології і соціальної роботи
Кафедра спеціальної та інклюзивної освіти

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри спеціальної та
інклюзивної освіти

Світлана МИХАЛЬСЬКА

«26» серпня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ФАХОВИХ ДИСЦИПЛІН
СПЕЦІАЛЬНОСТІ 016 СПЕЦІАЛЬНА ОСВІТА

підготовки здобувачів
вищої освіти **третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти**

за освітньо-науковою програмою **Спеціальна освіта**

спеціальності **016 Спеціальна освіта**

галузі знань **01 Освіта / Педагогіка**

мова навчання **українська**

2025-2026 навчальний рік

Розробники програми: **Світлана МИРОНОВА**, доктор педагогічних наук, професор, проректор з наукової роботи, професор кафедри спеціальної та інклюзивної освіти.

Ухвалено на засіданні кафедри спеціальної та інклюзивної освіти

Протокол № 10 від 26 серпня 2025 року

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньо-наукової програми

Світлана МИРОНОВА

Зміст робочої програми освітнього компоненту

1. Мета вивчення навчальної дисципліни

«Методика викладання фахових дисциплін спеціальності 016 Спеціальна освіта» є обов'язковим освітнім компонентом професійної підготовки. За результатами навчання аспірант оволодіє основними компетентностями, необхідними для викладацької діяльності у підготовці майбутніх фахівців спеціальності А6 Спеціальна освіта (за спеціалізаціями)..

Метою викладання навчальної дисципліни «Методика викладання фахових дисциплін спеціальності 016 Спеціальна освіта» є підготовка аспірантів до викладання дисциплін спеціальності А6 Спеціальна освіта (за спеціалізаціями) у закладах вищої освіти.

2. Обсяг дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма здобуття вищої освіти	заочна форма здобуття вищої освіти
Рік навчання	2	2
Семестр вивчення	4	4
Кількість кредитів ЄКТС	4	4
Загальний обсяг годин	120	120
Кількість годин навчальних занять	40	16
Лекційні заняття	6	4
Практичні заняття	14	4
Семінарські заняття	-	-
Лабораторні заняття	20	8
Самостійна та індивідуальна робота	80	104
Форма семестрового контролю	Екзамен	Екзамен

3. Статус дисципліни: обов'язковий освітній компонент професійної підготовки.

4. Передумови для вивчення навчальної дисципліни. Аспірант має володіти компетентностями з навчальної дисципліни «Сучасні аспекти спеціальної та інклюзивної освіти в Україні і за кордоном», «Науково-прикладні дослідження і проєкти в спеціальній та інклюзивній освіті» та опанування знаннями та уміннями, передбаченими вивченням зазначеної навчальної дисципліни.

5. Програмні компетентності навчання:

Інтегральна компетентність (ІК)	Здатність розв'язувати комплексні проблеми професійного та/або дослідницького характеру у галузі спеціальної та інклюзивної освіти та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках.
СК 06	Здатність здійснювати науково-педагогічну та освітню діяльність у закладах вищої освіти (наукових установах), у сфері спеціальної та інклюзивної освіти.

СК 07	Здатність реалізовувати професійні компетентності з виконання трудових функцій викладача закладу вищої освіти у процесі підготовки фахівців спеціальності 016 Спеціальна освіта з дотриманням студентоцентрованого підходу.
-------	---

6. Очікувані результати навчання з дисципліни:

ПРН 02	Застосовувати передові концептуальні та методологічні знання, науково-педагогічні технології, термінологію, історію та сучасний стан розвитку спеціальної освіти у власних дослідженнях та у викладацькій практиці.
ПРН 05	Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проєкти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі науково-прикладні проблеми у галузі спеціальної освіти та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках з дотриманням норм академічної етики.
ПРН 10	Організовувати та здійснювати освітній процес у сфері спеціальної та інклюзивної освіти, його наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення, розробляти та викладати навчальні дисципліни зі спеціальної та/або інклюзивної освіти у закладах вищої освіти.
ПРН 11	Володіти сучасними теоріями і концепціями у сфері спеціальної та інклюзивної освіти, професійною етикою, нести відповідальність за особистий професійний розвиток.
ПРН 12	Застосовувати сучасні концептуальні та методологічні знання, науково-педагогічні технології, термінологію, знання про сучасний стан розвитку спеціальної та інклюзивної освіти у власних наукових дослідженнях та викладацькій практиці.

За результатами вивчення навчальної дисципліни аспірант повинен:

знати:

- загальні принципи й методи освітніх наук;
- сучасні вимоги до підготовки фахівців у закладах вищої освіти;
- особливості реалізації дидактичних принципів вищої освіти у підготовці фахівців спеціальності А6 Спеціальна освіта (за спеціалізаціями);
- зміст професійної діяльності викладача закладу вищої освіти;
- форми організації освітнього процесу, види навчальних занять у закладі вищої освіти, методи викладання;
- сучасні технології освіти в підготовці фахівців;
- характеристику освітніх компонентів професійної підготовки спеціальності А6 Спеціальна освіта (за спеціалізаціями);
- особливості методів і технологій у підготовці фахівців спеціальності А6 Спеціальна освіта (за спеціалізаціями);
- особливості організації самостійної роботи студентів, контролю в освітньому процесі;
- особливості професійної спрямованості науково-дослідної роботи майбутніх фахівців спеціальності А6 Спеціальна освіта (за спеціалізаціями);
- сутність навчально-методичного забезпечення освітніх компонентів спеціальності А6 Спеціальна освіта (за спеціалізаціями).

вміти:

- застосувати у викладацькій практиці загальні принципи, методи освітніх наук;
- застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку з метою добору необхідної інформації для науково-педагогічної діяльності, відповідних літературних джерел;
- розробляти та викладати навчальні дисципліни зі спеціальної та/або інклюзивної освіти у закладах вищої освіти;
- застосовувати сучасні теорії й концепції у сфері спеціальної та інклюзивної освіти у науково-педагогічній діяльності;
- володіти професійною етикою, нести відповідальність за особистий професійний розвиток;
- застосовувати сучасні концептуальні та методологічні знання, науково-педагогічні технології, термінологію, знання про сучасний стан розвитку спеціальної та інклюзивної освіти у викладацькій практиці.

7. Засоби діагностики результатів навчання: завдання поточного контролю (тести, практичні розробки, реферати, презентації виконаних завдань), самостійна робота, модульна контрольна робота, екзамен.

8. Програма навчальної дисципліни**Денна форма здобуття вищої освіти**

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Разом	зокрема				
		Лекційні заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	Індивідуальна робота
Змістовий модуль 1. Зміст, форми та методи викладання фахових дисциплін						
Тема 1. Сучасні вимоги до підготовки фахівців у закладах вищої освіти	10	1	2	-	7	-
Тема 2. Професійна підготовка фахівців спеціальності Спеціальна освіта	10	1	2	-	7	-
Тема 3. Особливості реалізації дидактичних принципів вищої освіти у підготовці фахівців спеціальності Спеціальна освіта	10	-	2	-	8	-
Тема 4. Основи професійної діяльності викладача закладу вищої освіти	10	-	-	2	8	-
Тема 5. Форми організації освітнього процесу, види	11	1	2	2	6	-

навчальних занять у закладі вищої освіти, методи викладання						
Тема 6. Сучасні технології освіти в підготовці фахівців	12	1	2	2	7	-
Тема 7. Характеристика освітніх компонентів професійної підготовки спеціальності Спеціальна освіта	11	1	2	2	6	-
Тема 8. Поєднання традиційних та інноваційних технологій і методів в підготовці фахівців спеціальності Спеціальна освіта	11	-	2	2	7	-
Тема 9. Різні види контролю у навчанні фахівців спеціальності Спеціальна освіта	8	-	-	2	6	-
Тема 10. Особливості організації самостійної роботи студентів	8	-	-	2	6	-
Тема 11. Професійна спрямованість науково-дослідної роботи майбутніх фахівців спеціальності Спеціальна освіта	8	-	-	2	6	-
Тема 12. Навчально-методичне забезпечення освітніх компонентів професійної підготовки спеціальності Спеціальна освіта	11	1	-	4	6	-
Разом годин	120	6	14	20	80	-

Заочна форма здобуття вищої освіти

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Ра- зом	зокрема				
		Лекційні заняття	Прак- тичні заняття	Лабора- торні заняття	Самос- тійна робота	Індиві- дуаль- на робота
Змістовий модуль 1. Зміст, форми та методи викладання фахових дисциплін						
Тема 1. Сучасні вимоги до підготовки фахівців у закладах вищої освіти	11	-	1	-	10	-
Тема 2. Професійна підготовка фахівців спеціальності Спеціальна	10	1	1	-	8	-

освіта						
Тема 3. Особливості реалізації дидактичних принципів вищої освіти у підготовці фахівців спеціальності Спеціальна освіта	8	-	-	-	8	-
Тема 4. Основи професійної діяльності викладача закладу вищої освіти	9	-	-	1	8	-
Тема 5. Форми організації освітнього процесу, види навчальних занять у закладі вищої освіти, методи викладання	12	1	1	-	10	-
Тема 6. Сучасні технології освіти в підготовці фахівців	11	1	1	-	9	-
Тема 7. Характеристика освітніх компонентів професійної підготовки спеціальності Спеціальна освіта	10	-	-	1	9	-
Тема 8. Поєднання традиційних та інноваційних технологій і методів в підготовці фахівців спеціальності Спеціальна освіта	9	-	-	1	8	-
Тема 9. Різні види контролю у навчанні фахівців спеціальності Спеціальна освіта	9	-	-	1	8	-
Тема 10. Особливості організації самостійної роботи студентів	9	-	-	1	8	-
Тема 11. Професійна спрямованість науково-дослідної роботи майбутніх фахівців спеціальності Спеціальна освіта	9	-	-	1	8	-
Тема 12. Навчально-методичне забезпечення освітніх компонентів професійної підготовки спеціальності Спеціальна освіта	13	1	-	2	10	-
Разом годин	120	4	4	8	104	-

9. Форми поточного, семестрового та підсумкового контролю.

Поточний контроль проводиться у формі усного та письмового опитування, тестування; розробки фрагментів лекційних, практичних, лабораторних занять, написання рефератів, індивідуальних практичних завдань.

Формою модульного контролю є модульна контрольна робота.

Формою семестрового контролю є екзамен.

10. Критерії оцінювання результатів навчання

Оцінювання знань, умінь та навичок здобувачів регламентується «Положенням про організацію освітнього процесу в Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка» (нова редакція) (<https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBBOVvL2bTCaLtRbcQA86/view>), «Положенням про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка» (нова редакція) (https://drive.google.com/file/d/1aD_jeL-jGRbDWAegkQ58tdMxxbqQKuf/view).

В умовах застосування дистанційних технологій навчання організація поточного контролю відбувається відповідно до «Порядку організації поточного та семестрового контролю із застосуванням дистанційних технологій навчання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (зі змінами)» (https://drive.google.com/file/d/15qM6nA_NtvOZxOYz4Hzc8DZNgnAiL_zz/view).

Визнання результатів навчання окремих тем курсу, самостійної роботи шляхом неформальної/інформальної освіти здобувачами вищої освіти регламентується «Порядком визнання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти (нова редакція)» (<https://drive.google.com/file/d/19GCSM3y-K496gs8RQJp0mO9FjUJumB4T/view>), якщо їх тематика відповідає змісту навчальної дисципліни (окремій темі або змістовому модулю).

Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Екзамен	Сума
30 балів	10 балів	20 балів	40 балів	100 балів

Поточний контроль (30 балів)

Оцінювання на навчальних заняттях відбувається за 12-бальною системою відповідно до критеріїв визначених «Положенням про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка».

Максимальний бал оцінки поточної успішності аспірантів на навчальних заняттях - 12.

Якщо аспірант не відпрацював пропущені навчальні заняття, не виправив оцінки 0, 1, 2, 3, отримані на навчальних заняттях, не виконав модульної контрольної роботи (МКР), завдання самостійної та індивідуальної роботи менше ніж на 60% від максимальної кількості балів, виділених на ці види робіт, він вважається таким, що має академічну заборгованість за результатами поточного контролю.

Пропущені заняття аспірант має обов'язково відпрацювати. За відпрацьовані лекційні заняття оцінки не ставляться, за практичні, лабораторні заняття нараховуються бали середнього (4, 5, 6), достатнього (7, 8, 9) та високого рівня (10, 11, 12).

Аспіранту, який не виконав поточних домашніх завдань, не підготувався до навчальних занять, в журнал обліку роботи академічної групи ставиться 0 балів.

Аспірант, знання, уміння і навички якого на навчальних заняттях за 12-бальною шкалою оцінено від 1 до 3 балів, вважається таким, що недостатньо підготувався до цих занять і має академічну заборгованість за результатами поточного контролю. Поточну заборгованість, пов'язану з невідповідністю або недостатньою підготовленістю до навчальних занять, аспірант повинен ліквідувати. За ліквідацію поточної заборгованості нараховуються бали середнього (4, 5, 6), достатнього (7, 8, 9) та високого рівня (10, 11, 12).

Критерії та норми оцінювання знань, вмінь і навичок аспірантів

Рівні навчальних досягнень	Оцінка в балах (за 12-бальною шкалою)	Критерії оцінювання
Початковий (понятійний)	1	Аспірант володіє навчальним матеріалом з курсу на рівні засвоєння окремих термінів, фактів без зв'язку між ними: відповідає на запитання, які потребують відповіді „так” чи „ні”. Аспірант порушує принципи академічної доброчесності.
	2	Аспірант мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні „так” чи „ні”; може самостійно знайти в підручнику відповідь. Аспірант порушує принципи академічної доброчесності.
	3	Аспірант намагається аналізувати на основі елементарних знань і навичок; виявляє окремі властивості; робить спроби виконання вправ, дій репродуктивного характеру; за допомогою викладача робить прості розрахунки за готовим алгоритмом. Аспірант порушує принципи академічної доброчесності.
Середній (репродуктивний)	4	Аспірант володіє початковими знаннями з курсу, знає близько половини навчального матеріалу, здатний

		відтворити його, провести за зразком розрахунки; орієнтується у поняттях, визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі. Аспірант переважно дотримується принципів академічної доброчесності.
	5	Аспірант знає більше половини навчального матеріалу, розуміє сутність навчальної дисципліни, може дати визначення понять, категорій (однак з окремими помилками); вміє працювати з підручником, самостійно опрацьовувати частину навчального матеріалу; робить прості розрахунки за алгоритмом, але окремі висновки не логічні, не послідовні. Аспірант переважно дотримується принципів академічної доброчесності.
	6	Аспірант розуміє основні положення навчального матеріалу, може поверхнево аналізувати події, ситуації, робить певні висновки; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою; самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання під час розв'язування розрахункових завдань за алгоритмом, користуватися додатковими джерелами. Аспірант переважно дотримується принципів академічної доброчесності.
Достатній (алгоритмічно дієвий)	7	Аспірант правильно і логічно відтворює навчальний матеріал з курсу, оперує базовими теоріями і фактами, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє наводити приклади на підтвердження певних думок, застосовувати теоретичні знання у стандартних ситуаціях; за допомогою викладача може скласти план реферату, виконати його і правильно оформити; самостійно користуватися додатковими джерелами; правильно використовувати термінологію; скласти таблиці, схеми. Аспірант дотримується принципів академічної доброчесності.
	8	Знання аспіранта досить повні, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях; вміє аналізувати, робити висновки; відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак з окремими неточностями; вміє самостійно працювати, може підготувати реферат і обґрунтувати його положення. Аспірант дотримується принципів академічної доброчесності.
	9	Аспірант вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання у дещо змінених ситуаціях, вміє аналізувати і систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; чітко тлумачить поняття, категорії, нормативні документи; формулює закони; може самостійно опрацьовувати матеріал, виконує прості творчі завдання; має сформовані типові навички. Аспірант дотримується принципів академічної доброчесності.
Високий (творчо-	10	Аспірант володіє глибокими і міцними знаннями з курсу та використовує їх у нестандартних ситуаціях;

професійний)		може визначати тенденції та суперечності різних процесів; робить аргументовані висновки; практично оцінює сучасні тенденції, факти, явища, процеси; самостійно визначає мету власної діяльності; розв'язує творчі завдання; може сприймати іншу позицію як альтернативну; знає суміжні дисципліни; використовує знання, аналізуючи різні явища, процеси. Аспірант дотримується принципів академічної доброчесності.
	11	Аспірант володіє узагальненими знаннями з навчальної дисципліни, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях; вміє знаходити джерела інформації та аналізувати їх, ставити і розв'язувати проблеми, застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності (диспути, круглі столи тощо); спроможний за допомогою викладача підготувати виступ на студентську наукову конференцію; самостійно вивчити матеріал; визначити програму своєї пізнавальної діяльності; оцінювати різноманітні явища, процеси; займає активну життєву позицію. Аспірант дотримується принципів академічної доброчесності.
	12	Аспірант має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності; використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки; розв'язує складні проблемні завдання; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; вміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію; займається науково-дослідною роботою; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої здібності й нахили; використовує різноманітні джерела інформації; моделює ситуації в нестандартних умовах. Аспірант дотримується принципів академічної доброчесності.

Самостійна робота (10 балів)

Метою самостійної роботи є закріплення та розширення наукових знань з дисципліни за підручниками, навчальними і методичними посібниками, періодичними виданнями з фаху; розвиток навичок самоосвіти, пізнавальних інтересів, професійної мотивації навчання; виховання відповідального ставлення до навчання за обраною професією.

Організація та оцінювання самостійної роботи аспірантів з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до «Положення про організацію самостійної роботи здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка» від 25.08.2020 р. (<https://drive.google.com/file/d/1Dzh4W6JnffoEkRh30ks795Q2yKBHFqjb/view>).

Контроль за самостійною роботою здійснює викладач на консультаціях. У плани практичних занять, МКР включені запитання та

практичні завдання, успішне виконання яких передбачає попереднє виконання самостійної роботи.

Аспіранти, які за результатами виконання самостійної роботи отримали рейтинговий бал менший 60% від максимальної кількості балів, виділених на цей вид роботи або не виконали її завдань, вважаються такими, що мають академічну заборгованість, ліквідація якої є обов'язковою.

Завдання самостійної роботи можуть бути перезараховані за результатами неформальної освіти аспіранта, за умови їх відповідності темі та кількості годин (не менше виділених на самостійну роботу).

Критерії оцінювання самостійної роботи:

Рівні / бали	Критерії оцінювання
високий рівень 10 б.	Аспірант виявляє глибокі знання з питань, винесених на самостійне опрацювання, повно викладає самостійно вивчений матеріал, виявляє розуміння предмета висловлювання, розуміє можливість різних тлумачень однієї і тієї ж проблеми, вміє оцінювати аргументи для її доведення, порівнювати, виявляє розуміння матеріалу, може обґрунтовувати свої судження, наводити необхідні приклади, викладає матеріал логічно, послідовно, добирає самостійно інформаційні джерела, володіє вміннями творчо-пошукової діяльності та роботи з Інтернет джерелами, вживає мовні засоби відповідно до норм української літературної мови. Аспірант вчасно виконує завдання самостійної роботи. Аспірант дотримується принципів академічної доброчесності.
достатній рівень 8-9 б.	Якщо відповідь аспіранта відповідає тим самим вимогам, що і для високого рівня, але аспірант допускає 1-2 помилки, які сам виправляє, і 1-2 недоліки в послідовності викладу матеріалу, винесеного на самостійне опрацювання. Аспірант вміє наводити власні приклади на підтвердження нових думок, може застосовувати вивчений матеріал у стандартних та дещо змінених ситуаціях, переважно добирає самостійно інформаційні джерела, володіє вміннями творчо-пошукової діяльності та роботи з Інтернет джерелами. Аспірант вчасно виконує завдання самостійної роботи, дотримується принципів академічної доброчесності.
середній рівень 6-7 б.	Аспірант виявляє знання і розуміння основних положень питань, винесених на самостійне опрацювання, але викладає матеріал неповно, допускає неточності у визначенні понять, потребує допомоги викладача, не вміє досить глибоко і доказово обґрунтовувати свої судження і наводити приклади; у власній аргументації використовує загальновідомі докази; не має сформованих умінь і навичок роботи з отриманою інформацією; володіє вміннями здійснювати первинну обробку навчальної інформації без її подальшого аналізу, викладає матеріал непослідовно і допускає помилки в мовному оформленні викладу. Аспірант виконує завдання самостійної роботи фрагментарно й дещо пізніше визначеного терміну. Переважно дотримується принципів академічної доброчесності.
початковий рівень менше ніж 6 б.	Якщо аспірант виявляє незнання більшої частини вивченого матеріалу, не володіє методичним апаратом, допускає помилки у формулюванні професійних понять, які спотворюють їх зміст, не вміє самостійно побудувати систему вивчення певних тем, хаотично і невпевнено викладає матеріал. У аспіранта не сформовано необхідні практичні

	вміння роботи з навчальною інформацією; він не має елементарних умінь здійснювати первинну обробку й подальший аналіз навчальної інформації; не володіє вміннями вибирати відомі способи дій для виконання завдань, неспроможний виконати стандартні завдання після спрямувальних питань викладача. Аспірант не виконав більшість завдань самостійної роботи, подав роботу пізніше визначеного терміну. У роботі аспіранта наявні ознаки академічної не доброчесності.
--	--

Модульна контрольна робота (20 балів)

Модульна контрольна робота виконується у письмовій формі. Модульна контрольна робота складається з 2 теоретичних питань (кожне оцінюється у 10 балів).

Мета її написання – виявити знання і вміння з дисципліни, рівень професійного мислення майбутніх спеціалістів, сформованість у них професійно-ціннісних орієнтацій, індивідуальний педагогічний стиль, творчість і самостійність у виконанні.

До написання МКР допускаються всі аспіранти. Модульна контрольна робота виконується у письмовій формі. Позитивну оцінку за МКР не рекомендується покращувати. Невиконання МКР оцінюється 0 балів.

Аспіранти, які за результатами виконання МКР отримали рейтинговий бал менший 60 % від максимальної кількості балів, виділених на цей вид роботи, а також ті, що не з'явилися для її виконання або не виконали її завдань, вважаються такими, що мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, ліквідація якої є обов'язковою.

Критерії оцінювання питання модульної контрольної роботи:

Рівні	Бали	Критерії оцінювання
Високий	9-10	Аспірант виявляє глибокі фундаментальні знання, правильно використовує термінологію. Аспірант дотримується принципів академічної доброчесності.
Достатній	7-8	Якщо відповідь аспіранта відповідає тим самим вимогам, що і для високого рівня, але він допускає 1-2 помилки. Аспірант дотримується принципів академічної доброчесності.
Середній	6	Якщо аспірант виявляє знання й розуміння більшості теоретичних понять. Аспірант переважно дотримується принципів академічної доброчесності.
Початковий	0-5	Якщо аспірант виявляє незнання більшої частини вивченого матеріалу, не володіє методичним апаратом. У роботі аспіранта наявні ознаки академічної недоброчесності.

Критерії оцінювання результатів виконання МКР

Рівні	Бали	Критерії оцінювання
Високий	18-20	Аспірант виявляє глибокі фундаментальні знання теоретичного матеріалу, правильно використовує термінологію, правильно виконує завдання, використовує творчий підхід до їх виконання. Аспірант дотримується принципів академічної доброчесності.
Достатній	15-17	Аспірант виявляє достатні знання теоретичного матеріалу, завдання виконує, проте допускає помилки та неточності; під час

		виконання МКР дотримується академічної доброчесності.
Середній	12-14	Аспірант виявляє фрагментарні знання теоретичного матеріалу, завдання виконує частково, під час виконання МКР дотримується академічної доброчесності.
Початковий	Менше, ніж 12 балів	Аспірант виявляє незнання більшої частини теоретичного матеріалу, не здатний виконати завдання, під час виконання МКР та у роботі мають місце ознаки академічної недоброчесності.

Семестровий екзамен (40 балів)

Якщо аспірант не відпрацював пропущені навчальні заняття, не виправив оцінки 0, 1, 2, 3, отримані на навчальних заняттях; не виконав або виконав МКР, завдання самостійної та індивідуальної роботи менше ніж на 60% від максимальної кількості балів, виділених на ці види робіт, він вважається таким, що має академічну заборгованість за результатами поточного контролю.

Аспіранти, які не мають академічної заборгованості за результатами поточного контролю допускаються до екзамену.

Аспіранти, які мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, зобов'язані ліквідувати її в терміни, визначені графіком навчального процесу.

Аспіранти, які мають академічну заборгованість за результатами підсумкового контролю у формі екзамену, зобов'язані ліквідувати її в терміни, визначені графіком ліквідації академічної заборгованості.

В умовах застосування дистанційних технологій навчання організація поточного і семестрового контролю відбувається відповідно до «Порядку організації поточного та семестрового контролю із застосуванням дистанційних технологій навчання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (зі змінами)» (https://drive.google.com/file/d/15qM6nA_NtvOZxOYz4Hzc8DZNgnAiL_zz/view).

Екзамен проводиться у формі письмового опитування за питаннями екзаменаційного білета. Білет іспиту складається з двох теоретичних питань. Теоретичні питання екзаменаційного білета (20 балів кожне) оцінюються відповідно до таких критеріїв:

Рівень / бали	Критерії оцінювання
високий рівень 18-20	Аспірант виявляє глибокі фундаментальні знання теорії, повно викладає вивчений матеріал, виявляє розуміння предмета висловлювання, формулює своє бачення проблеми, виявляє розуміння матеріалу, може обґрунтовувати свої судження, наводити необхідні приклади, викладає матеріал логічно, послідовно. Аспірант дотримується принципів академічної доброчесності.
достатній рівень 15-17	Якщо відповідь аспіранта відповідає тим самим вимогам, що і для високого рівня, але він допускає 1-2 помилки, які сам виправляє, і 1-2 недоліки в послідовності викладу матеріалу. Аспірант уміє наводити власні приклади на підтвердження нових думок. Аспірант дотримується принципів академічної доброчесності.

середній рівень 12-14	Якщо аспірант виявляє знання і розуміння основних положень дисципліни, але викладає матеріал неповно і допускає неточності у визначенні понять; не вміє досить глибоко і доказово обґрунтовувати свої судження і наводити приклади; викладає матеріал непослідовно. Аспірант переважно дотримується принципів академічної доброчесності.
початковий рівень менше як 12 б.	Якщо аспірант виявляє незнання більшої частини вивченого матеріалу, не володіє методичним апаратом, допускає помилки у формулюванні понять, які спотворюють їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал. Аспірант неспроможний виконати стандартні завдання навіть після спрямувальних питань викладача. Під час підготовки до відповіді (або в процесі відповіді) наявні ознаки академічної недоброчесності.

Оцінювання екзамену:

Рівень / бали	Критерії оцінювання
37-40 (високий рівень)	Аспірант виявляє глибокі фундаментальні знання теоретичного матеріалу з курсу, правильно використовує термінологію, використовує творчий підхід до виконання завдань. Аспірант дотримується принципів академічної доброчесності.
30-36 (достатній рівень)	Аспірант виявляє достатні знання теоретичного матеріалу, проте допускає помилки та неточності; під час екзамену дотримується академічної доброчесності.
24-29 (середній рівень)	Аспірант виявляє фрагментарні знання теоретичного матеріалу, під час екзамену дотримується академічної доброчесності.
Менше, ніж 24 бали (початковий рівень)	Аспірант виявляє незнання більшої частини теоретичного матеріалу, під час екзамену мають місце ознаки академічної недоброчесності.

Рейтингова оцінка з кредитного модуля

Рейтингова оцінка з кредитного модуля – сумарна підсумкова оцінка за багатобальною шкалою рівня засвоєння аспірантом певного кредитного модуля (навчальної дисципліни) упродовж його вивчення.

Таблиця відповідності шкал оцінювання навчальних досягнень аспірантів

Рейтингова оцінка з кредитного модуля	Оцінка за шкалою ECTS	Екзаменаційна оцінка за національною шкалою
90-100	A (відмінно)	відмінно
82-89	B (дуже добре)	
75-81	C (добре)	
67-74	D (задовільно)	задовільно
60-66	E (достатньо)	
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)	незадовільно
34 і менше	F (незадовільно з обов'язковим проведенням додаткової роботи щодо	

	вивчення навчального матеріалу кредитного модуля)	
--	--	--

Рейтингова оцінка у балах знань, умінь і навичок аспіранта на навчальних заняттях з навчального (змістового) модуля обчислюється після проведення цих занять та ліквідації аспірантом поточної заборгованості, пов'язаної з пропусками занять, невідповідністю або недостатньою підготовленістю до них.

11. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна (за потребою).

1. Конспекти лекцій.
2. Плани практичних і лабораторних занять.
3. Навчальні і навчально-методичні посібники з фахових дисциплін спеціальності Спеціальна освіта.
4. Навчально-методичні посібники з самостійної роботи студентів.
5. Навчально-методичний комплекси фахових дисциплін спеціальності Спеціальна освіта.
6. Нормативні документи вищої освіти.
7. Підручники і посібники вищої школи.
8. Зразки контрольних робіт, екзаменаційних білетів.
9. Зразки курсових, дипломних робіт.
10. Завдання модульної контрольної роботи.
11. Комп'ютер/ноутбук.

12. Рекомендована література:

Основна

1. Короткова Ю.М., Новікова О.О., Мухіна Г.В. Основи педагогічної майстерності й творчості викладача закладу вищої освіти: навчальний посібник / За заг. ред. С.С.Вітвіцького. Одеса: Олді+, 2023. 162 с.
2. Методика викладання у вищій школі: навчальний посібник. О.В.Малихіна, І.Г.Павленко, О.О.Лаврентьєва, Г.І.Матукова. Київ: КНТ, 2014. 262 с.
3. Миронова С.П., Михальська С.А. Науково-прикладні дослідження і проєкти в спеціальній та інклюзивній освіті: навчальний посібник. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2024. 128 с. URL: <http://elar.kpnu.edu.ua:8081/xmlui/handle/123456789/8084>
4. Миронова С.П., Чопік О.В. Методика викладання фахових дисциплін спеціальності Спеціальна освіта: навчальний посібник. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2025. 164 с.
5. Стинська В.В. Методика викладання у вищій школі: навчальний посібник. Івано-Франківськ, 2022. 180 с.

6. Ulrich I. Good Teaching in Higher Education Practical. Tips for Planning and Designing Courses. Frankfurt am Main: Springer, 2023. 328 p. URL: <http://surl.li/lpdyyr>

Нормативні джерела

1. Положення про дистанційне навчання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка. URL: https://drive.google.com/file/d/1c--sYRfDI_iAT7L766LprKB-x9GGKaEy/view

2. Положення про електронний навчальний курс освітнього компонента в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка. URL: https://drive.google.com/file/d/1-WmwoxctjGT_15_tRFnwgjflzrXZtl8p/view

3. Положення про навчально-методичне забезпечення освітніх компонентів у Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка. URL: <https://drive.google.com/file/d/1L8T1Twkwn4hvUilKktIQB946p5RhRqCX/view>

4. Положення про організацію освітнього процесу в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка. URL: <https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBBOVvL2bTCaLtRbcQA86/view>

5. Положення про освітні програми в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (нова редакція). URL: <https://drive.google.com/file/d/1apkc4bdu4wTDTUFtQAsNdFAExi9GLi6d/view>

6. Положення про проведення практики здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка // https://drive.google.com/file/d/0B_EBvdN4dQSI SDVIV04waWZvbW5xVnM2Mmd5Y1FLdi1rUC0w/view?resourcekey=0-tYSPd5dBX2-ZMCs1ShozJA

7. Порядок визнання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка результатів, навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти. URL: <https://drive.google.com/file/d/19GCSM3y-K496gs8RQJp0mO9FjUJumB4T/view>

Додаткова

1. Виконання та захист курсових і дипломних робіт студентами спеціальності 016 Спеціальна освіта: навчально-методичний посібник. Колектив авторів; За заг.ред. С.А.Михальської. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2022. 120 с.

2. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології. Навчальний посібник. К.: Академвидав, 2004. 352 с.

3. Дубасенюк О.А., Антонова О.Є. Методика викладання педагогіки: Навчальний посібник 2-ге вид. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2012. 375 с.

4. Кучинська І.О. Педагогіка вищої школи: навчальний посібник. Кам'янець-Подільський: Видавець ПП Зволейко Д.Г., 2020. 292 с.

5. Методичні рекомендації до проведення практики для студентів спеціальності 016 Спеціальна освіта спеціалізації 016.02 Олігофренопедагогіка галузі знань 01 Освіта / Педагогіка: навчально-методичний посібник. [Електронний ресурс] / [кол. авторів; за заг. ред. О.В.Чопік]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2022. URL: <http://elar.kpnu.edu.ua:8081/xmlui/handle/123456789/6234>

6. Миронова С.П., Докучина Т.О. Самостійна робота студентів з підготовки до підсумкової атестації за спеціальністю 016 Спеціальна освіта: навчальний посібник. Кам'янець-Подільський, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2019. 132 с.

7. Миронова С.П. Підготовка вчителів до корекційної роботи в системі освіти дітей з вадами інтелекту: Монографія. Кам'янець-Подільський: Абетка-НОВА, 2007. 304 с.

8. Миронова С.П., Чопік О.В. Корекційна психопедагогіка. Олігофренопедагогіка: Підручник. 2-ге видання, перероблене та доповнене. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2023. 332 с.

9. Освітні технології: Навч. метод. посіб. / О.М. Пехота, А.З. Кіктенко, О.М. Любарська та ін.; За заг. ред. О.М. Пехоти. К.: А.С.К., 2001. 255 с.

10. Пінчук Ю.В. Риторика, культура та техніка мовлення корекційного педагога: навчально-методичний посібник. К.: Книга-плюс, 2016. 168 с.

11. Самостійна робота студентів з дисциплін професійної підготовки за спеціальністю 016 Спеціальна освіта: навчально-методичний посібник. Кол. авторів; за заг. ред. С.П.Миронової. Кам'янець-Подільський, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2018. 144 с.

12. Самостійна робота студентів з дисциплін професійної підготовки за спеціальністю 016 Спеціальна освіта: навчально-методичний посібник. Кол. авторів; за заг. ред. С.П.Миронової. Кам'янець-Подільський, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2019. Частина 2. 224 с.

13. Самостійна робота здобувачів вищої освіти з дисциплін професійної підготовки за спеціальністю 016 Спеціальна освіта: навчально-методичний посібник / [кол. авторів; за заг. ред. М.Г. Буйняк]. 2-ге вид., перероб. й доп. [Електронний ресурс]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2024. 304 с.

14. Синьов В.М. Корекційна психопедагогіка. Олігофренопедагогіка: Підручник. Частина I. К.: Вид-во НПУ ім. М.П.Драгоманова, 2007. 238 с.

15. Синьов В.М. Корекційна психопедагогіка. Олігофренопедагогіка: Підручник. Частина II. К.: Вид-во НПУ ім. М.П.Драгоманова, 2009. 224 с.

13. Рекомендовані джерела інформації

https://library.kpnu.edu.ua/ufd/	Бібліотека К-ПНУ, Е-каталог
http://elar.kpnu.edu.ua:8081/xmlui/	Бібліотека К-ПНУ, репозитарій
http://www.nbuv.gov.ua	Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського
https://lib.iitta.gov.ua/4700/	Електронна бібліотека Національної академії педагогічних наук України
http://ukrlib.com.ua/	Бібліотека української літератури
https://moodle.kpnu.edu.ua/	Модульне середовище навчання Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка
https://prometheus.org.ua/	Prometheus
https://ed-era.com/courses/	EdEra